

ΠΛΗΣΙΑΖΟΥΝ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ...κι εμείς λύνουμε γρίφους!!!

Το διήγημα που ακολουθεί μάς προκαλεί να ανακαλύψουμε το «κλειδί», που θα ξεκλειδώσει τις καρδιές μας αυτά τα Χριστούγεννα! Κάποιες λέξεις συνωμότησαν με τα κεφαλαία γράμματα ώστε να μας δυσκολέψουν να τα βρούμε στις παράξενες κρυψώνες τους. Άραγε θα καταφέρετε παιδιά, μαμάδες, μπαμπάδες, παππούδες, γιαγιάδες να ανακαλύψετε το «κλειδί» των Χριστουγέννων; Για να δούμε...

Το κλειδί των Χριστουγέννων

Παραμονή Χριστουγέννων. Κάθε τέτοια μέρα εδώ και 8 χρόνια, η ίδια συνήθεια. Λέμε τα κάλαντα στην κ. Ρίκα. Δεν τη βλέπουμε συχνά. Η φίλη μου η Άννα κι εγώ μένουμε μακριά της, στην απέναντι πλευρά της πόλης. Γι' αυτό, ένας λόγος παραπάνω που κάνει τη μέρα αυτή ακόμη πιο ξεχωριστή, είναι πως θα συναντήσουμε την κ. Ρίκα ακόμα μια φορά. Κάτι σαν επέτειος γνωριμίας. Θα την επισκεφθούμε, θα της πούμε τα κάλαντα, θα μας φιλέψει χαμόγελα, μελομακάρονα και πολύτιμες συμβουλές.

Πρίν από οχτώ χρόνια, θα' μουν δέκα, βρεθήκαμε παραμονή Χριστουγέννων να λέμε με την φίλη μου την Άννα τα κάλαντα στη γειτονιά της κ. Ρίκας. Φτάσαμε στο σπίτι της. Μονοκατοικία. Η πόρτα του σπιτιού της ήταν σιδερένια με κυκλικά σχήματα και τα κενά καλύπτονταν από γυαλί αμμοβολής. Τα παράθυρα είχαν ξύλινα πατζούρια και μπροστά είχε ένα στενό μπαλκονάκι γεμάτο από γλάστρες με βασιλικό, γεράνια και κάθε λογής χρωματιστά λουλούδια. Οι εξωτερικοί τοίχοι ήταν σκασμένοι από την υγρασία.

Χτυπήσαμε το κουδούνι, να τα πούμε; φωνάξαμε δυνατά. Η πόρτα άνοιξε και μπροστά μας ξεπρόβαλε μια ηλικιωμένη κυρία με χαμογελαστά μάτια. Τα μαλλιά της ήταν πιασμένα κότσο και φορούσε μία μάλλινη ζακέτα και φούστα. Σβαρνώνοντας τις παντόφλες της προς τα πίσω, άνοιξε την πόρτα της διάπλατα. Περάστε, καλώς τες. Φυσικά και θα μου τα πείτε, είτε και 'μεις αρχίσαμε να τραγουδάμε Καλήν ημέρα Άρχοντες... σ' αυτό το σπίτι που 'ρθαμε πέτρα να μη ραγίσει κι ο νοικοκύρης του σπιτιού χρόνια πολλά να ζήσει. Μέχρι να τελειώσουμε, εκείνη είχε πάει στην κουζίνα και είχε επιστρέψει με μια πιατέλα γεμάτη μελομακάρονα και κουραμπιέδες στο ένα χέρι, και ένα μπολ με καραμέλες στο άλλο. Κεραστείτε, μάς είπε προσφέροντάς μας τις λιχουδιές. Ευχαριστούμε, απαντήσαμε παίρνοντας χαρούμενες τα γλυκίσματα. Όχι μόνο μελομακάρονα, να κι αυτά εδώ και έβγαλε απ' την τσέπη της μαζί μ' ένα χαρτομάντιλο και ένα χαρτονόμισμα των 5 ευρώ. Κάθε χρόνο, στους πρώτους που θα μου πουν τα κάλαντα δίνω πάντα 5 ευρώ, συνέχισε. Την ευχαριστήσαμε και ήμασταν έτοιμες να φύγουμε όταν ακούσαμε ξανά τη φωνή της, κορίτσια κι αυτά είναι για σας, είπε κρατώντας δύο κουδουνάκια χρυσά που κρέμονταν από κόκκινες κλωστές. Να τα κρεμάσετε στο Χριστουγεννιάτικο δέντρο σας και μόλις ακούτε τον ήχο τους να θυμάστε το μήνυμα των Χριστουγέννων, μας είπε σχεδόν συνωμοτικά. Ορθάνοιχτα τα μάτια μας από Χαρά. Πρώτη φορά μας έκαναν μαζεμένα τόσα δώρα. Θα σας περιμένω και του χρόνου να μου πείτε πάλι πρώτες τα κάλαντα, μάς είπε καθώς μας συνόδευσε στην εξώπορτα. Έτσι ξεκίνησε η γνωριμία μας.

Την επόμενη χρονιά, την ίδια μέρα, ξαναπήγαμε στο σπίτι της. Μας είχατε πει πέρσι, να ξανάρθουμε να σας πούμε τα κάλαντα πρώτες! Νά'μαστε, της είπαμε με μία φωνή. Αντί όμως να εκπλαγεί εκείνη που το θυμηθήκαμε, αιφνιδιαστήκαμε εμείς. Μαζί με τον χρηματικό μπουναμά μας, είχε φτιάξει για την καθεμιά μας από μία σακούλα γεμάτη με καλούδια. Ανυπόμονα την ανοίξαμε. Μέσα της είχε σοκολατάκια, γλειφιτζούρια και από ένα σημειωματάριο ροζ και μοβ με παραμυθονεράιδες στο εξώφυλλο τους και ασορτί στυλό στο πλάι. Για να γράφετε τα όνειρά σας, εκεί, στη φ'Ατην του δέντρου σας, ώστε να γίνουν πραγματικότητα, μας ευχήθηκε.

Μας είχε κάνει εντύπωση αυτή η κυρία. Σπάνια οι άνθρωποι φέρονται πλέον μ' αυτό τον τρόπο. Ανυπομονούσαμε να βρεθούμε κοντά της. Αρχίσαμε να την επισκεπτόμαστε. Κάποτε μάς αφηγήθηκε την ιστορία της ζωή της. Όταν τη ρωτήσαμε τι δουλειά έκανε στα νιάτα της, μάς είπε κορδώνοντας το στήθος ότι ζωγράφιζε όνειρα και τα ζωντάνευε. Ήταν ζωγράφος με ειδικότητα στη σκηνογραφία και συγγραφέας παιδικών παραμυθιών. Ελληνίδα από τη Ρωσία. Είχε παντρευτεί, αλλά έμεινε χήρα νωρίς, στα τριάντα της. Πάλεψε να μεγαλώσει μόνη της τρία παιδιά. Δυο αγόρια και ένα κορίτσι. Η κόρη της εισαγγελέας, ο ένας γιος καπετάνιος και ο άλλος μηχανικός. Εργάζονται και τα τρία παιδιά της σε άλλες πόλεις και μαζεύονται με τις οικογένειές τους στο πατρικό τους σπίτι Χριστούγεννα και Πάσχα. Μαρία Μπαλατατζή το όνομά της. Πέρασε πολέμους, σεισμούς, καρκίνο, στεναχώριες, αλλά τίποτα δεν την κατέβαλε. Έπαιρνε κουράγιο απ' την Παναγία, τη «Ρωσίδα» όπως αποκαλούσε μια εικόνα της Παναγιάς του πατέρα της. Την είχαν φέρει μαζί τους από την Ρωσία. Πάντα με το χαμόγελο στα χείλη κι έναν καλό λόγο για όλους. Φαίνεται πως και τα πουλιά ένιωθαν την καλοσύνη της καρδιάς της, την πλησίαζαν χωρίς να την φοβούνται και έτρωγαν απ' το χέρι της.

Κάθε χρόνο που της λέγαμε τα κάλαντα ετοιμάζε και κάτι διαφορετικό να μας δώσει. Μια χρονιά μάς είχε δωρίσει δύο ρώσικες κούκλες' μπαμπούσκες. Εμείς με υπομονή προσπαθούσαμε να αποκαλύψουμε όλες τις κούκλες, από τη μεγαλύτερη στη μικρότερη και

αντίθετα. Συμβολίζει την εξέλιξη του ανθρώπου, απ'τα σπάργανα ως τα γηρατειά, μας έλεγε καθώς μας σέρβιρε τσάι απ'το Σαμοβάρ της.

Την τέταρτη, απ'όταν την γνωρίσαμε, παραμονή των Χριστουγέννων, πρόσφερε και στις δυο μας από ένα πλήινο γλαστράκι. Το είχε ζωγραφίσει με λουλούδια. Φροντίστε το και θα το δείτε να μεγαλώνει, μας είχε πει γλυκά. Τον Ιούνιο, επτά μήνες μετά, ο σπόρος άνθισε. Το «γαρύφαλο των ποιητών», με το λευκό και το ροζ άνθος του. Είναι το λουλούδι της αγνής καρδιάς και της ευγνωμοσύνης, μας είχε πει τότε.

Σαν ένα παιχνίδι χαμένου θησαυρού, ήταν τα δώρα της κ. Ρίκας. Κάθε παραμονή Χριστουγέννων. Δώρα με συμβολισμούς. Μια φορά έδωσε στην καθεμία μας από ένα ματσάκι κλωστές, για να συνεργαστούμε και να πλέξουμε με την Άννα ένα βραχιολάκι φιλίας. Μια άλλη φορά, μάς έκανε δώρο από ένα καθρεφτάκι. Για να είμαστε πάντα Ευικρινείς με ό,τι βλέπουμε, μας είχε πει. Πολλές φορές η κ. Ρίκα μιλούσε με μεταφορές, παραλληλισμούς και συμβολισμούς. Ήταν μια φιλόσοφος. Η πείρα της ζωής φαινόταν στη συμπεριφορά της, στα λόγια της και στα δώρα της.

Αργήσαμε να καταλάβουμε πως κάποια σοφή συμβουλή κρυβόταν πίσω από κάθε δώρο της. Όταν το μάθαμε, ανυπομονούσαμε να την ανακαλύψουμε.

Περνούσαν τα χρόνια, μεγάλωσε η κ. Ρίκα. Πήγε ενενήντα τριών ετών κι εμείς δεκαέξι. Η παλιά συνήθεια συνεχιζόταν. Το ετήσιο ραντεβού μας. Εκείνη, πάντα εκεί. Να μας περιμένει να της πούμε πρώτες τα κάλαντα. Μας είχε συμπαθήσει απ'την αρχή. Ίσως είμασταν οι εγγονές που θα ήθελε να έχει. Κάποια παραμονή Χριστουγέννων, μάς είχε ετοιμάσει ένα ομοιοκατάληκτο ποίημα που μιλούσε για τη φιλία, είχε μία λέξη κενή σε κάθε στίχο του την οποία έπρεπε να συμπληρώσουμε η Άννα κι εγώ εναλλάξ. Οι καλές φίλες πάντα και για τα πάντα συζητούν, κάνοντας διάλογο, μάς συμβούλευσε. Βαλθήκαμε να το ολοκληρώσουμε εκείνη την στιγμή. Αγωνιούσαμε. Θέλαμε να το συμπληρώσουμε σωστά και πετούσαμε ιδέες η μία μετά την άλλη. Εκείνη σταματούσε το πλέξιμο κάθε τόσο, μάς κοιτούσε πάνω απ'τα μεταλλικά γυαλιά της και χαμογελούσε.

Δε θα ξεχάσω ποτέ την περσινή χρονιά που γέμισε την αγκαλιά μας με λούτρινα ζωάκια και πάνινες κούκλες. Ήταν των παιδιών της. Σε άριστη κατάσταση. Έμοιαζαν να της κρατάνε συντροφιά τόσα χρόνια που έλειπαν τα παιδιά της μακριά. Γεναιόδωρα μάς τα εμπιστεύτηκε, λέγοντάς μας να τα χρησιμοποιήσουμε με τον καλύτερο τρόπο. Αποφασίσαμε να τα μοιράσουμε σε παιδάκια της γειτονιάς μας. Να μοιράσουμε κι εμείς χαρά.

Τι κάθομαι και σκέφτομαι τώρα! Πέρασε η ώρα και δε θα είμαστε με την Άννα οι πρώτες που θα πούμε τα κάλαντα στην κ. Ρίκα. Δεκαοχτώ χρονών φέτος, και είναι η τελευταία φορά που τα λέω. Σε λίγο καιρό θα δώσω Πανελλήνιες και ίσως περάσω στη σχολή που μ'ενδιαφέρει. Ίσως σπουδάσω σε άλλη πόλη. Όλα είναι αβέβαια. Το μόνο σίγουρο είναι ότι θα αλλάξουν πολλά.

Φτάσαμε. Τα πατζούρια κλειστά. Και τα λουλούδια; Πού είναι; Δεν υπάρχουν βασιλικοί ούτε γεράνια στο μπαλκονάκι της. Ούτε η καρέκλα που κάθεται όταν έχει καλό καιρό. Η Άννα χτύπησε το κουδούνι. Τρεις φορές, συνθηματικά, για να καταλάβει πως είμαστε εμείς. Περιμένουμε και όσο περιμένουμε η ανάσα μας γίνεται πιο κοφτή. Περπατάμε πέρα δώθε στο δρομάκι μπροστά απ'το σπίτι της κ. Ρίκας αναζητώντας με το βλέμμα μας κάποιον γείτονα. Τα λεπτά περνούν, το χτύπημα του κουδουνιού γίνεται επίμονο και διαρκές. Αμίλητες καθόμαστε με την Άννα στο πεζοδρόμιο με το κεφάλι σκυμμένο.

Καλώς τα κορίτσια μου, ακούστηκε μια φωνή από μακριά. Πεταχτήκαμε κι δυο σαν ελατήρια. Ήταν η κ. Ρίκα! Τρέξαμε προς το μέρος της. Με το μπαστούνάκι της, τη μαύρη λουστρίνι τσάντα της, τα γάντια της και το γούνινο καπέλο της έρχονταν αργά προς το μέρος μας. Είχα πάει εκκλησία, εξήγησε. Την αγκαλιάσαμε τόσο σφιχτά που παραλίγο να της κοπεί η ανάσα. Μη φοβάστε, έχω σκοπό να φτάσω τα χρόνια του Αγίου Χαραλάμπους, αν είναι θέλημα Θεού, μας είπε χαμογελώντας και κοιτώντας μας στα μάτια τρυφερά.

Της είπαμε τα κάλαντα και 'κείνη μας κέρασε μαζί με το χαμόγελό της, τα γλυκίσματά της και τη σοφία της, ακόμη ένα δώρο, όπως συνήθιζε οχτώ χρόνια τώρα, μία πυξίδα. Για να μη χάσετε ποτέ τον προσανατολισμό σας στη ζωή. Η πυξίδα θα σας θυμίζει τα κάλαντα, τη γνωριμία μας και κάτι βασικό που είναι το κλειδί για όλες τις κλειδωμένες καρδιές. Στα δώρα των καλάντων ψάξτε, εκεί θα το βρείτε, μας είπε. Μας συνόδεψε στην εξώπορτα. Βγήκαμε στο δρομάκι. Η Άννα περπατούσε και κοιτούσε μπροστά της χωρίς να μιλά, εγώ γύριζα πίσω το κεφάλι μου και την αναζητούσα με το βλέμμα μου. Εκείνη εκεί, όρθια στηριζόμενη στο μπαστούνάκι της. Χαιρετούσε, όπως συνήθιζε πάντα όταν φεύγαμε. Συνέχισα να την κοιτάζω. Ήθελα να αποτυπώσω την εικόνα της στο μυαλό μου. Συνέχισα για αρκετή ώρα, μέχρι που στρίψαμε στη γωνία κι απ' τα μάτια μου, χάθηκε.

Συγγραφέας: Ευθυμία Κ. Μυλωνά, Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής